

ÎNCHEIERE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” societate pe acțiuni,

în cauza civilă, la cererea depusă de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” societate pe acțiuni, persoane interesate Agenția „Apele Moldovei” și Agenția Proprietății Publice cu privire la constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției a unui bun imobil cu drept de proprietate,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost admise apelurile declarate de către Agenția Proprietății Publice și Agenția „Apele Moldovei”, a fost casată integral hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni și a fost emisă o nouă hotărâre sub formă de încheiere cu privire la scoaterea cererii de pe rol,

constată:

La 27 ianuarie 2020 Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA, persoana interesată DDF Dondușeni a depus cerere cu privire la constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției a unui bun imobil în drept de proprietate.

În motivarea cererii petiționarul a indicat că, la etapa constituirii SA „Victoria”, în capitalul social al societății au fost transmise, conform actului generalizat de estimare a complexului patrimonial din 01 aprilie 1995 și actului de estimare a mijloacelor fixe ale asociației, construcțiile hidrotehnice și construcțiile baraj amplasate pe terenurile bazinelor acvatică cu suprafața totală de 627 ha.

A menționat că, odată introduse în capitalul social al Întreprinderii piscicole „Victoria” SA, barajele și construcțiile hidrotehnice în litigiu constituie bunuri proprietate privată a acestei societăți comerciale și nu au nimic comun cu proprietatea statului sau cu proprietatea administrației publice din r-nul Edineț.

A susținut că, pe parcursul anilor 1995 și până în prezent, Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA deține cu titlu de folosință, dar nu de proprietate, terenurile

din fondul apelor, pe care sunt amplasate bazinele acvatice din raionul Edineț și Ocnița.

A afirmat că, tot de atunci și construcțiile hidrotermice și construcțiile baraj amplasate pe terenurile bazinelor acvatice de 627 ha sunt deținute de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA cu titlu de folosință, deoarece aceste bunuri imobile sunt parte integrală a bazinelor acvatice, fiind instalate pentru o bună funcționare a bazinelor.

A notat că, din anul 1995 până în prezent investește anual mijloace bănești pentru întreținerea și repararea barajelor și a construcțiilor hidrotehnice. Aceasta are loc din cauza surpării permanente a pământului produse de apă, cât și din cauza ploilor și inundațiilor care duc la deteriorarea barajelor.

A relatat că, timp de 24 de ani întreține aceste baraje și construcții hidrotehnice, achită regulat impozite și alte plăți.

A specificat că, barajele și construcțiile hidrotehnice au fost preluate într-o stare deplorabilă, care prezentau pericol, deoarece au fost construite cu 50 ani în urmă, prin anii 1968, ceea ce se confirmă prin hotărârea Sovietului miniștrilor RSSM nr. 419.

A declarat că, datorită investițiilor substanțiale la întreținerea barajelor timp îndelungat SA „Victoria” deține în posesie bazinele acvatice în aceste sate, ceea ce se adevărește prin titlurile de posesie care sunt înregistrate la OCT Edineț.

A invocat că, Agenția „Apele Moldovei” recunoaște că, SA „Victoria” folosește până în prezent suprafața de 627 ha cu titlu de posesie în mai multe localități.

A solicitat constatarea posesiei, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a bunurilor indicate în actul de estimare a mijloacelor fixe și actul generalizator de estimare a complexului patrimonial al Întreprinderi de arendă Edineț a asociației piscicole „Pрут”, incluse în lista mijloacelor fixe incluse în capitalul social al Întreprinderii piscicole „Victoria” SA creată în procesul privatizării (01 aprilie 1995), compuse din: 1) barajul Bleșteni - nr. cadastrale xxxx; 2) barajul Bleșteni - nr.cadastrale xxxx; 3) barajul Gordinești - nr. cadastrale xxxx; 4) barajul Alexăndreni - nr. cadastrale xxxx; 5) barajul Hincăuți - nr. cadastral xxxx; 6) barajul Stolniceni - nr. cadastral xxxx; 7) barajul Stolniceni și Șofrîncani - nr. cadastrale xxxx; 8) barajul Trinca - nr. cadastrale xxxx; 9) barajul Tîrnova – nr. cadastrale xxxx; 10) barajul Zăbriceni - nr. cadastrale xxxx; 11) barajul Burlănești - nr.cadastrale xxxx; 12) barajul Hlinaia - nr. cadastrale xxxx; 13) barajele pepinierii Edineț – nr. cadastrale xxxx; 14) viviera Badraji - nr. cadastral xxxx; 15) barajul viviera Hlinaia - nr. cadastrale xxxx; 16) barajul viviera Hlinaia - nr. cadastrale xxxx; 17) barajul Corestauți - nr. cadastrale xxxx; 18) barajul Cepeleuți - nr.cadastrale xxxx; 19) barajul Clocușna - nr. cadastrale xxxx.

Prin hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost admisă cererea depusă de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA.

Prin decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost restituită cauza spre judecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 07 februarie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, au fost introduși, din oficiu, Serviciul Fiscal de Stat și Agenția „Apele Moldovei” în calitate de intervenienți accesorii.

La 16 iunie 2020 Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA a depus o cerere de concretizare, prin care a solicitat înlocuirea persoanei interesate DDF Dondușeni a DGAF Bălți, Serviciul Fiscal de Stat cu Agenția „Apele Moldovei”.

La 23 iunie 2020 Agenția „Apele Moldovei” a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a Agenției Proprietății Publice.

Prin încheierea din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost admis demersul Întreprinderii piscicole „Victoria” SA cu privire la înlocuirea persoanei interesate și a fost înlocuită persoana interesată DDF Dondușeni a DGAF Bălți cu Agenția „Apele Moldovei”. A fost admis demersul Agenției „Apele Moldovei” cu privire la atragerea în proces a Agenției Proprietății Publice și a fost atrasă în proces Agenția Proprietății Publice în calitate de persoană interesată.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost admisă cererea depusă de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA și a fost constatat faptul posesiunii, folosinței și dispoziției în drept de proprietate de către SA „Victoria” a bunurilor indicate în actul de estimare a mijloacelor fixe și actul generalizator de estimare a complexului patrimonial al Întreprinderii de arendă Edineț a asociației piscicole „Pruț”, incluse în lista mijloacelor fixe incluse în capitalul social al Întreprinderii piscicole „Victoria” SA creată în procesul privatizării (01 aprilie 1995), compuse din: 1) barajul Bleșteni - nr. cadastrale xxxx; 2) barajul Bleșteni - nr. cadastrale xxxx; 3) barajul Gordinești - nr. cadastrale xxxx; 4) barajul Alexăndreni - nr. cadastrale xxxx; 5) barajul Hincăuți - nr. cadastral xxxx; 6) barajul Stolniceni - nr. cadastrale xxxx; 7) barajul Stolniceni și Șofrîncani - nr.cadastrale xxxx; 8) barajul Trinca - nr. cadastrale xxxx.; 9) barajul Tîrnova – nr.cadastrale xxxx; 10) barajul Zăbriceni - nr. cadastrale xxxx; 11) barajul Burlănești- nr. cadastrale xxxx; 12) barajul Hlinaia - nr. cadastrale xxxx; 13) barajele pepinierii Edineț – nr. cadastrale xxxx; 14) viviera Badraji - nr. cadastral xxxx; 15) barajul viviera Hlinaia - nr. cadastrale xxxx; 16) barajul viviera Hlinaia - nr.cadastrale xxxx; 17) barajul Corestauți - nr. cadastrale xxxx; 18) barajul Cepeleuți- nr. cadastrale xxxx; 19) barajul Clocușna - nr. cadastrale xxxx.

La 10 decembrie 2020 Agenția Proprietății Publice a declarat apel nemotivat, iar la 25 februarie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea cererii.

La 18 decembrie 2020 Agenția „Apele Moldovei” a declarat apel nemotivat, iar la 26 februarie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelurile declarate de către Agenția Proprietății Publice și Agenția „Apele Moldovei”, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care cererea depusă de către Întreprinderea piscicolă

„Victoria” SA a fost scoasă de pe rol.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 282 alin. (1) lit. c) și 284 CPC, a constatat neîncadrarea cererii depuse de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA în condițiile de valabilitate și conformitate a cauzei deduse judecării procedurii speciale înserate în capitolul XXIV al Codului de procedură civilă.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în situația descrisă în cerere se învederează nerecunoașterea de către Agenția Proprietății Publice și Agenția „Apele Moldovei” a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate în cerere, la care pretinde cu titlu de proprietar Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA, fapt ce denotă apariția între părți din proces a unui litigiu de drept, care poate fi soluționat doar pe calea intentării unei acțiuni civile.

La 04 august 2021 Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este ilegală, deoarece instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că, la 13 iunie 2016 SA „Victoria” a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra barajelor din speță, iar prin hotărârea din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul central a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

A susținut că, prima instanță, respingând acțiunea, a subliniat că, dispozițiile art. 332 din Codul civil, care prevăd termenul posesiei cu bună credință a imobilelor pe parcursul a 15 ani, în temeiul art. 6 din Codul civil, pot fi invocate doar începând cu 01 ianuarie 2018, iar deoarece termenul expiră la 01 ianuarie 2018 și având în vedere faptul că, termenul respectiv nu este expirat, Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA este privată de dreptul de a invoca dobândirea dreptului de proprietate asupra bunurilor în litigiu în temeiul uzucapiunii imobiliare.

A afirmat că, prin decizia din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută hotărârea primei instanțe, iar prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA.

A declarat că, deoarece la data depunerii prezentei cereri, era expirat termenul necesar pentru aplicarea dispozițiilor referitoare la uzucapiune, hotărârea primei instanțe este una legală și întemeiată.

A relevat că, în speță nu există un litigiu de drept, Or, bunurile în litigiu nu sunt în gestiunea Agenției Proprietății Publice și Agenției „Apele Moldovei”, ele fiind în gestiunea sa.

A notat că, prin soluția dată de către instanța de apel se încalcă prevederile art.46 din Constituția RM și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin referința depusă la 27 septembrie 2021 Agenția Proprietății Publice a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Bălți a expediat decizia contestată în adresa părților la 14 iulie 2021, iar la 20 iulie 2021 recurentul a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia (f. d. 88, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 04 august 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Întreprinderea piscicolă „Victoria” societate pe acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic